

Lempäälän asemakaava-alueiden lepakkoselvitykset vuonna 2026: Rypyntie ja Kirkonmäki

Markus Lampinen, Minna Viljamaa & Ville Vasko

Kannen kuva: Tarkistettu Kalustajantalo osoitteessa Atrantie 3 (© Faunatica Oy; kuvattu 23.6.2026, Minna Viljamaa)

Sisällys

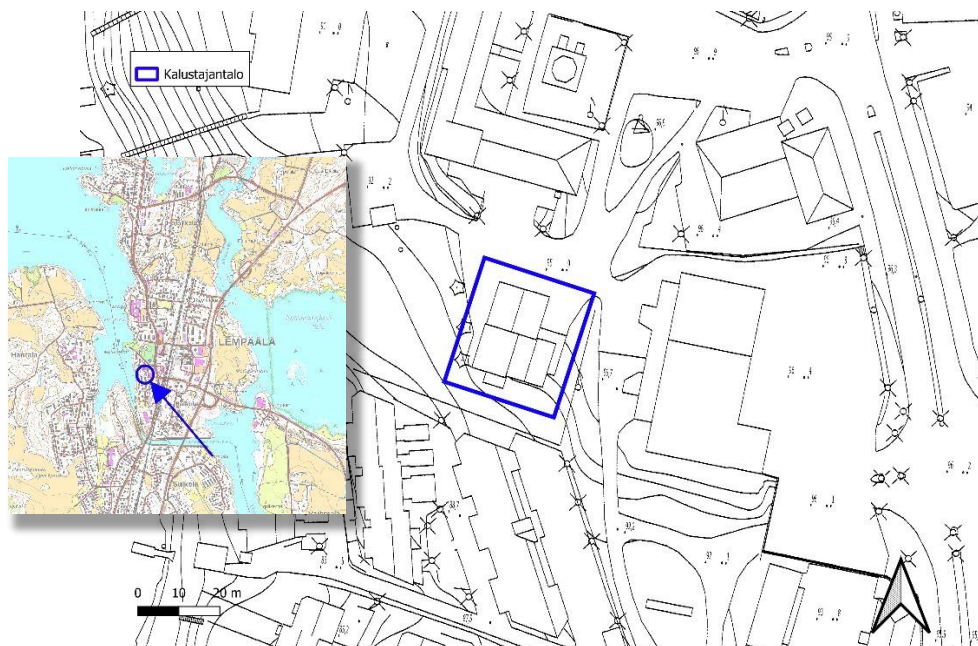
Johdanto ja menetelmät	1
Tulokset	3
Johtopäätökset	3
Lähteet	4
Liite 1. Menetelmäkuvaus	5
Liite 2. Kuvia selvityskohteelta.....	6

Johdanto ja menetelmät

Faunatica Oy teki lepakkoselvityksen ja lepakkopotentialin arvioinnin Lempäälän keskustassa Kirkonmäellä osoitteessa Atrantie 3 sijaitsevaan Kalustajantaloon sekä pohjoisempana osoitteessa Rypyntie 10 sijaitsevaan entiseen nuorisotaloon kesäkuussa 2026. Selvityksen tilaaja oli Lempäälän kunta. Selvitetyt rakennukset on suunniteltu purettaviksi.

Työn tarkoituksena oli selvittää, onko rakennuksissa lepakoiden säännöllisesti käyttämiä päiväpiiloja. Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin IV(a) liitteeseen kuuluvia lajeja, joiden lisääntymis- tai levähdyspaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 78 § nojalla.

Selvitettävien rakennusten sijainnit on esitetty kuvissa 1 ja 2, ja menetelmät kuvataan liitteessä 1. Kuvia kohteesta on liitteessä 2.

Kuva 1. Selvityksen kohteena ollut Kirkonmäen Kalustajantalo rajattuna sinisellä Lempäälän kantakartalla.

Kuva 2. Selvityksen kohteena ollut entinen nuorisotalo osoitteessa Rypytie 10 rajattuna sinisellä Lempäälän kantakartalla.

Tulokset

Kalustajantalo (Atrantie 3)

Selvitettävä kohde on puurakenteinen asuin- ja liikekäytössä oleva kaksikerroksinen rakennus (kansikuva). Rakennuksessa on matalaharjainen huopakatto, ja se on rakennettu melko tiiviiksi eikä sieltä löytynyt merkkejä lepakoiden oleskelusta välikattotilassa tai muissa tiloissa. Katon reunalaudoituksen väleihin muodostui rakoja, mutta niistä lepakoiden ei ole mahdollista päästä välikattotilaan. Savupiipun reunapelti oli hieman koholla, mistä lepakoiden olisi ollut mahdollista päästä välikattotilaan (kuva 2.2). Katonrajasta löytyi kolo, josta lepakoiden olisi mahdollista päästä välikattotilaan (kuva 2.4) ja seinälaudoituksen alareunasta löytyi kolo, josta lepakoiden olisi mahdollista päästä kellaritilaan (kuva 2.5). Rakennuksen ulkoseinistäkään ei löytynyt mitään merkkejä lepakoista.

Nuorisotalo (Rypyntie 10)

Selvitettävä kohde on tiilirakenteinen, kaksikerroksinen entinen nuorisotalo (kuva 2.7). Rakennus on tasahuopakattoinen ja seinien yläreunat on päällystetty aaltopellillä. Rakennus on rakennettu erittäin tiiviiksi eikä sieltä löytynyt merkkejä lepakoiden oleskelusta välikattotilassa tai muissa tiloissa. Lepakoille sopivia kulkurakojakaan ei löytynyt.

Johtopäätökset

Koska Kirkonmäen tai Rypyntien kohteissa ei havaittu merkkejä lepakoista, niissä ei tulkita olevan lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja vuonna 2026.

Kirkonmäen kohteen potentiaali lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi arvioidaan kohtalaiseksi, sillä rakennuksessa oli sopivia kulkurakoja. Havaintojen puuttuessa emme kuitenkaan katso jatkoselvityksiä tarpeellisiksi.

Rypyntien kohteen potentiaali lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi arvioidaan erittäin vähäiseksi, koska rakennuksessa ei ollut sopivia kulkureittejä. Lisäksi seinien yläosan aaltopelti on liukkaana vaikea kiinnittymis- ja kiipeämisalusta lepakoille. Emme katso tähänkään kohteeseen jatkoselvityksiä tarpeellisiksi.

Lähteet

Luonnonsuojelulaki 2023: 5.1.2023 annettu luonnonsuojelulaki (9/2023)

[<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>] ja luonnonsuojelulain perustelut (HE 76/2022)

[<https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220076>].

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Liite 1. Menetelmäkuvaus

Lepakkokatselmuskäynti kohteilla tehtiin 23.6.2026. Selvityksen tekivät biologi, FM Minna Viljamaa, biologi, FM Ville Vasko ja Markus Lampinen.

Lepakot oleskelevat rakennuksissa useimmiten joko katto- tai seinärakenteissa. Rakenteista etsittiin visuaalisesti epäsuoria havaintoja lepakoista, kuten ulosteita, virtsajälkiä ja kulumia mahdollisten kulkuaukkojen reunoilla. Työssä käytettiin apuna taskulamppua ja kiikareita.

Lepakoiden ulosteita kertyy niiden säännöllisesti käyttämiin päiväpiiloihin. Kuivissa sisätiloissa ulosteet säilyvät jopa useita vuosia. Ulosteiden määrän perusteella voidaan arvioida myös lepakoiden oleskelun säännöllisyyttä ja kohteen merkitystä lepakoille.

Lisäksi arvioitiin ulkopuolelta mahdollisia lepakoiden käyttämiä kulkureittejä rakennukseen ja samalla sitä, voisiko lepakoilla olla rakennuksessa piilopaikkoja, joihin ei päästä näkemään. Mikäli jäisi varteenotettava epäily siitä, että lepakoita voi oleskella piilossa rakenteissa, suositellaan kesäaikaista lentoonlähtötarkkailua rakennuksen ulkopuolella.

Lepakkoselvityksen tekemisessä noudatettu Suomen lepakotieteellisen yhdistyksen (2023) suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. Lepakoille tärkeät alueet on luokiteltu suosituksen mukaisesti:

- **Luokka I:** Lainsäädännöllä suojellut kohteet. Lisääntymis- tai levähdyspaikka sekä sen käytölle kriittiset yhteydet. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Lisääntymis- tai levähdyspaikan lisäksi luokan I alueeseen tulee mahdollisuuksien mukaan sisällyttää siirtymäreitti, jota pitkin kyseessä oleva laji voi siirtyä kohteeseen ja sieltä pois.
- **Luokka II:** Erityisen tärkeät kohteet. Kyseessä on ravintoa tarjoava alue, mahdollinen tai todettu tärkeä siirtymäreitti tai näiden yhdistelmä. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee ottaa huomioon (EUROBATS-alue). Luokan II alueilla esiintyy lepakoita säännöllisesti. Ympäristö on usein alueella esiintyville lajeille tyypillinen. Alueella esiintyy melkein poikkeuksetta useita lepakkolajeja pitkin kesää. Joskus luokan II alue voi olla erityisen tärkeä myös yhdelle lajille.
- **Luokka III:** Monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat kohteet. Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon. Havaintomäärät ovat pienemmät kuin luokan II alueilla ja lajimääräkin on usein pienempi. Ympäristö ei aina ole lepakoille yhtä sopiva kuin luokan II alueella tai lepakot esiintyvät alueella vain tiettyyn aikaan kaudesta. Kaikki alueet, joilla lepakoita on havaittu, vaikka lajeja olisi useampia, eivät automaattisesti ole luokkaa III (esimerkiksi vähäinen määrä).

Liite 2. Kuvia selvityskohteelta

Kuva 2.1. Kalustajantalon katto oli huopapäälysteinen. Lepakoiden kulkureitit esimerkiksi savupiippujen tyvillä olivat vähissä.

Kuva 2.2. Kalustajantalon peltisen savupiipun reunapellin alla oli lepakolleen sopiva kulkurako.

Kuva 2.3. Kalustajantalon välikattoon pääsi katsomaan katolla olleiden luukkujen kautta. Savupiipun muurin ympärillä ei näkynyt lepakonpapanoita.

Kuva 2.4. Kalustajantalon katon ja seinän rajalle oli muodostunut mahdollisesti oravan tekemä kolo, josta lepakoiden olisi mahdollista päästä välikattotilaan.

Kuva 2.5. Kalustajantalon seinälaudoituksen alapuolella oli kolo, josta lepakoiden olisi mahdollista päästä kellaritiloihin.

Kuva 2.6. Kalustajantalon kellaritiloistakaan ei löytynyt merkkejä lepakoista.

Kuva 2.7. Nuorisotalo on tiilirakenteinen ja tasakattoinen.

Kuva 2.8. Nuorisotalon katon piippujen reunoihin ei muodostunut lepakoille sopivia kulkureittejä.

Kuva 2.9. Nuorisotalon sisäpihan puolella oli matalampi varastosii. Tämänkin yläosa oli reunustettu liukkaalla aaltopellillä, jota pitkin lepakon ei ole helppo kiivetä.

Kuva 2.10. Nuorisotalon seinän ja katon reunapeltien väleihin ei muodostunut koloja, joista olisi päässyt sisään välikattotilaan.